श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रं

हरिः ॐ।
शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ 1॥

यस्य द्विरदवक्त्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥ 2॥

व्यासं वसिष्ठनप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषम् ।
पराशरात्मजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिम् ॥ 3॥

व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ 4॥

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
सदैकरूपरूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ 5॥

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसार बन्धनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 6॥

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।

श्रीवैशम्पायन उवाच ---
श्रुत्वा धर्मान शेषेण पावनानि च सर्वशः ।
युधिष्ठिरः शान्तनवं पुनरेवाभ्यभाषत ॥ 7॥

युधिष्ठिर उवाच ---
किमेकं दैवतं लोके किं वाप्येकं परायणम् ।
स्तुवन्तः कं कमर्चन्तः प्राप्नुयुर्मानवाः शुभम् ॥ 8॥

को धर्मः सर्व धर्माणां भवतः परमो मतः ।
किं जपन्मुच्यते जन्तुर् जन्म संसार बन्धनात् ॥ 9॥

भीष्म उवाच ---
जगत्प्रभुं देवदेव मनन्तं पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन् नामसहस्रेण पुरुषः सततोत्थितः ॥ 10॥

तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरुषमव्ययम् ।
ध्यायन् स्तुवन् नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ॥ 11॥

अनादिनिधनं विष्णुं सर्वलोकमहेश्वरम् ।
लोकाध्यक्षं स्तुवन्नित्यं सर्वदुःखातिगो भवेत् ॥ 12॥

ब्रह्मण्यं सर्वधर्मज्ञं लोकानां कीर्तिवर्धनम् ।
लोकनाथं महद्भूतं सर्वभूतभवोद्भवम् ॥ 13॥

एष मे सर्वधर्माणां धर्मोऽधिकतमो मतः ।
यद्भक्त्या पुण्डरीकाक्षं स्तवैरर्चेन्नरः सदा ॥ 14॥

परमं यो महत्तेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्ब्रह्म परमं यः परायणम् ॥ 15॥

पवित्राणां पवित्रं यो मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
दैवतं दैवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥ 16॥

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादि युगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यान्ति पुनरेव युगक्षये ॥ 17॥

तस्य लोक प्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
विष्णोर्नाम सहस्रं मे शृणु पाप भयापहम् ॥ 18॥

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ।
ऋषिभिः परि गीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ 19॥

ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥
छन्दोऽ नुष्टुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ 20॥

अमृतांशूद्भवो बीजं शक्तिर्देवकि नन्दनः ।
त्रिसामा हृदयं तस्य शान्त्यर्थे विनियोज्यते ॥ 21॥

विष्णुं जिष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरम् ॥
अनेकरूप दैत्यान्तं नमामि पुरुषोत्तमं ॥ 22 ॥

पूर्वन्यासः ।

ॐ अस्य श्री विष्णोर्दिव्यस हस्रनाम स्तोत्र महामन्त्रस्य ।
श्री वेदव्यासो भगवान् ऋषिः ।
अनुष्टुप् छन्दः ।
श्रीमहाविष्णुः परमात्मा श्रीमन्नारायणो देवता ।

अमृतांशूद्भवो भानुरिति बीजम् ।
देवकीनन्दनः स्रष्टेति शक्तिः ।
उद्भवः क्षोभणो देव इति परमो मन्त्रः ।
शङ्ख भृन्नन्दकी चक्रीति कीलकम् ।
शार्ङ्गधन्वा गदाधर इत्यस्त्रम् ।
रथाङ्ग पाणि रक्षोभ्य इति नेत्रम् ।
त्रिसामा सामगः सामेति कवचम् ।
आनन्दं पर ब्रह्मेति योनिः ।
ऋतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः ॥

श्री विश्वरूप इति ध्यानम् ।
श्री महा विष्णु प्रीत्यर्थे सहस्र नाम स्तोत्र जपे विनियोगः ॥

ध्यानम् ।

क्षीरो दन्वत्प्रदेशे शुचिमणि विलसत्सैकतेर् मौक्तिकानां
मालाकॢप्ता सनस्थः स्फटिक मणि निभैर् मौक्तिकैर् मण्डिताङ्गः ।
शुभ्रै रभ्रै रदभ्रै रुपरि विरचितैर् मुक्त पीयूष वर्षैः
आनन्दी नः पुनीया दरि नलिन गदा शङ्ख पाणिर् मुकुन्दः ॥ 1॥

भूः पादौ यस्य नाभिर्वियद सुरनिलश्चन्द्र सूर्यौ च नेत्रे
कर्णा वाशाः शिरोद्यौर् मुखमपि दहनो यस्य वास्तेय मब्धिः ।
अन्तःस्थं यस्य विश्वं सुरनर खग गोभोगि गन्धर्व दैत्यैः
चित्रं रं रम्यते तं त्रिभुवन वपुषं विष्णु मीशं नमामि ॥ 2॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय !

शान्ताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं
विश्वाधारं गगन सदृशं मेघवर्णं शुभाङ्गम् ।
लक्ष्मी कान्तं कमल नयनं योगिहृद् ध्यान गम्यं
वन्दे विष्णुं भव भयहरं सर्व लोकैक नाथम् ॥ 3॥

मेघ श्यामं पीत कौशेय वासं
श्रीवत्साङ्कं कौस्तुभोद्भासि ताङ्गम् ।
पुण्यो पेतं पुण्डरी काय ताक्षं
विष्णुं वन्दे सर्व लोकैक नाथम् ॥ 4॥

नमः समस्त भूताना मादि भूताय भूभृते ।
अनेकरूप रूपाय विष्णवे प्रभ विष्णवे ॥ 5॥

सशङ्ख चक्रं सकिरीट कुण्डलं
सपीत वस्त्रं सरसी रुहेक्षणम् ।
सहार वक्षःस्थल शोभि कौस्तुभं
नमामि विष्णुं शिरसा चतुर्भुजम् ॥ 6॥

छायायां पारि जातस्य हेम सिंहास नोपरि
आसीन मम्बुदश्याम मायताक्ष मलंकृतम् ॥ 7॥

चन्द्राननं चतुर्बाहुं श्रीवत्साङ्कित वक्षसं
रुक्मिणी सत्य भामाभ्यां सहितं कृष्णमाश्रये ॥ 8॥

हरिः ॐ।

ॐ विश्वस्मै नमः

विश्वं विष्णुर्वषट्कारो भूत भव्यभवत्प्रभुः ।
भूतकृद् भूत भृद्भावो भूतात्मा भूत भावनः ॥ 1॥

पूतात्मा परमात्मा च मुक्तानां परमा गतिः ।
अव्ययः पुरुषः साक्षी क्षेत्रज्ञोऽ क्षर एव च ॥ 2॥

योगो योगविदां नेता प्रधान पुरुषेश्वरः ।
नारसिंहवपुः श्रीमान् केशवः पुरुषोत्तमः ॥ 3॥

सर्वः शर्वः शिवः स्थाणुर् भूतादिर् निधिरव्ययः ।
सम्भवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ 4॥

स्वयम्भूः शम्भु रादित्यः पुष्कराक्षो महास्वनः ।
अनादि निधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ 5॥

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽ मरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थविरो ध्रुवः ॥ 6॥

अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहिताक्षः प्रतर्दनः ।
प्रभूतस्त्रिक कुब्धाम पवित्रं मङ्गलं परम् ॥ 7॥

ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्य गर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ 8॥

ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृति रात्मवान् ॥ 9॥

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहः संवत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥ 10॥

अजः सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादि रच्युतः ।
वृषाकपिर मेयात्मा सर्व योग विनिःसृतः ॥ 11॥

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्माऽ सम्मितः समः ।
अमोघः पुण्डरी काक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ 12॥

रुद्रो बहुशिरा बभ्रुर् विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ।
अमृतः शाश्व तस्थाणुर् वरारोहो महातपाः ॥ 13॥

सर्वगः सर्व विद्भानुर् विष्वक्सेनो जनार्दनः ।
वेदो वेदवि दव्यङ्गो वेदाङ्गो वेदवित् कविः ॥ 14॥

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ।
चतुरात्मा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥ 15॥

भ्राजिष्णुर् भोजनं भोक्ता सहिष्णुर् जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ 16॥

उपेन्द्रो वामनः प्रांशुर् अमोघः शुचि रूर्जितः ।
अतीन्द्रः सङ्ग्रहः सर्गो धृतात्मा नियमो यमः ॥ 17॥

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महा मायो महोत्साहो महाबलः ॥ 18॥

महाबुद्धिर् महावीर्यो महाशक्तिर् महाद्युतिः ।
अनिर्देश्यवपुः श्रीमान् अमेयात्मा महा द्रिधृक् ॥ 19॥

महेष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां गतिः ।
अनिरुद्धः सुरानन्दो गोविन्दो गोविदां पतिः ॥ 20॥

मरीचिर् दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः ।
हिरण्य नाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः ॥ 21॥

अमृत्युः सर्वदृक् सिंहः सन्धाता सन्धिमान् स्थिरः ।
अजो दुर्मर्षणः शास्ता विश्रु तात्मा सुरारिहा ॥ 22॥

गुरुर् गुरुतमो धाम सत्यः सत्य पराक्रमः ।
निमिषोऽ निमिषः स्रग्वी वाचस्पतिरुदा रधीः ॥ 23॥

अग्रणीर् ग्रामणीः श्रीमान् न्यायो नेता समीरणः ।
सहस्रमूर्धा विश्वात्मा सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ 24॥

आवर्तनो निवृत्तात्मा संवृतः सम्प्र मर्दनः ।
अहः संवर्तको वह्नि रनिलो धरणीधरः ॥ 25॥

सुप्रसादः प्रसन्नात्मा विश्वधृग्विश्व भुग्विभुः ।

सत्कर्ता सत्कृतः साधुर् जह्नुर् र्नारायणो नरः ॥ 26॥

असङ्ख्येयोऽ प्रमेयात्मा विशिष्टः शिष्ट कृच्छुचिः ।
सिद्धार्थः सिद्ध सङ्कल्पः सिद्धिदः सिद्धि साधनः ॥ 27॥

वृषाही वृषभो विष्णुर् वृषपर्वा वृषोदरः ।
वर्धनो वर्ध मानश्च विविक्तः श्रुति सागरः ॥ 28॥

सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ।
नैकरूपो बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥ 29॥

ओजस्तेजो द्युतिधरः प्रकाशात्मा प्रतापनः ।
ऋद्धः स्पष्टाक्षरो मन्त्रश् चन्द्रांशुर् भास्करद्युतिः ॥ 30॥

अमृतां शूद्भवो भानुः शशबिन्दुः सुरेश्वरः ।
औषधं जगतः सेतुः सत्य धर्म पराक्रमः ॥ 31॥

भूत भव्य भवन्नाथः पवनः पावनोऽ नलः ।
कामहा काम कृत्कान्तः कामः कामप्रदः प्रभुः ॥ 32॥

युगादि कृद् युगावर्तो नैकमायो महाशनः ।
अदृश्यो व्यक्त रूपश्च सहस्रजिद नन्तजित् ॥ 33॥

इष्टोऽ विशिष्टः शिष्टेष्टः शिखण्डी नहुषो वृषः ।
क्रोधहा क्रोध कृत्कर्ता विश्वबाहुर् महीधरः ॥ 34॥

अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वास वानुजः ।
अपां निधिर धिष्ठान मप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ 35॥

स्कन्दः स्कन्दधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ।
वासुदेवो बृहद्भानु रादिदेवः पुरन्दरः ॥ 36॥

अशोकस्तार णस्तारः शूरः शौरिर् जनेश्वरः ।
अनुकूलः शता वर्तः पद्मी पद्म निभेक्षणः ॥ 37॥

पद्मनाभोऽ रविन्दाक्षः पद्मगर्भः शरीर भृत् ।
महर्द्धिर्ऋद्धो वृद्धात्मा महाक्षो गरुड ध्वजः ॥ 38॥

अतुलः शरभो भीमः समयज्ञो हविर्हरिः ।
सर्व लक्षण लक्षण्यो लक्ष्मी वान् समि तिञ्जयः ॥ 39॥

विक्षरो रोहितो मार्गो हेतुर् दामोदरः सहः ।
महीधरो महाभागो वेगवा नमिता शनः ॥ 40॥

उद्भवः क्षोभणो देवः श्रीगर्भः परमेश्वरः ।
करणं कारणं कर्ता विकर्ता गहनो गुहः ॥ 41॥

व्यवसायो व्यवस्थानः संस्थानः स्थानदो ध्रुवः ।
परर्द्धिः परमस्पष्टस् तुष्टः पुष्टः शुभेक्षणः ॥ 42॥

रामो विरामो विरजो मार्गो नेयो नयोऽ नयः ।
वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्म विदुत्तमः ॥ 43॥

वैकुण्ठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रणवः पृथुः ।
हिरण्य गर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायु रधोक्षजः ॥ 44॥

ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः ।
उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्व दक्षिणः ॥ 45॥

विस्तारः स्थावर स्थाणुः प्रमाणं बीज मव्ययम् ।
अर्थोऽ नर्थो महाकोशो महा भोगो महा धनः ॥ 46॥

अनिर्विण्णः स्थविष्ठोऽ भूर्धर्मयूपो महामखः ।
नक्षत्र नेमिर् नक्षत्री क्षमः क्षामः समीहनः ॥ 47॥

यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रं सतां गतिः ।
सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञान मुत्तमम् ॥ 48॥

सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ।
मनोहरो जितक्रोधो वीर बाहुर् विदारणः ॥ 49॥

स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैक कर्मकृत् ।
वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्न गर्भो धनेश्वरः ॥ 50॥

धर्म गुब्धर्म कृद्धर्मी सद सत्क्षर मक्षरम् ।
अविज्ञाता सहस्रांशुर् विधाता कृत लक्षणः ॥ 51॥

गभस्ति नेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूत महेश्वरः ।

आदिदेवो महा देवो देवेशो देव भृद्गुरुः ॥ 52॥

उत्तरो गोपतिर् गोप्ता ज्ञान गम्यः पुरा तनः ।
शरीर भूत भृद्भोक्ता कपीन्द्रो भूरि दक्षिणः ॥ 53॥

सोमपोऽ मृतपः सोमः पुरुजित् पुरुसत्तमः ।
विनयो जयः सत्य सन्धो दाशार्हः सात्व ताम्पतिः ॥ 54॥

जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दोऽ मित विक्रमः ।
अम्भो निधिर नन्तात्मा महो दधि शयोऽन्तकः ॥ 55॥

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितामित्रः प्रमोदनः ।
आनन्दो नन्दनो नन्दः सत्य धर्मा त्रिविक्रमः ॥ 56॥

महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञो मेदि नीपतिः ।
त्रिप दस्त्रिद शाध्यक्षो महाशृङ्गः कृतान्त कृत् ॥ 57॥

महा वराहो गोविन्दः सुषेणः कन काङ्गदी ।
गुह्यो गभीरो गहनो गुप्तश्चक्र गदा धरः ॥ 58॥

वेधाः स्वाङ्गोऽ जितः कृष्णो दृढः सङ्कर्ष णोऽच्युतः ।
वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ 59॥

भगवान् भगहाऽऽनन्दी वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योति रादित्यः सहिष्णुर् गतिसत्तमः ॥ 60॥

सुधन्वा खण्ड परशुर् दारुणो द्रविणप्रदः ।
दिवस्पृक् सर्व दृग्व्यासो वाचस्पतिर योनिजः ॥ 61॥

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।
संन्यास कृच्छमः शान्तो निष्ठा शान्तिः परायणम् ॥ 62॥

शुभाङ्गः शान्तिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ।
गोहितो गोपतिर् गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ 63॥

अनिवर्ती निवृत्तात्मा सङ्क्षेप्ता क्षेम कृच्छिवः ।
श्रीवत्स वक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीम तांवरः ॥ 64॥

श्रीदः श्रीशः श्रीनि वासः श्रीनिधिः श्रीवि भावनः ।
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमाँल्लो कत्र याश्रयः ॥ 65॥

स्वक्षः स्वङ्गः शता नन्दो नन्दिर् ज्योतिर् गणेश्वरः ।
विजितात्माऽ विधेयात्मा सत्कीर्तिः छिन्नसंशयः ॥ 66॥

उदीर्णः सर्व तश्चक्षुर् अनीशः शाश्व तस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिर् विशोकः शोक नाशनः ॥ 67॥

अर्चिष्मानर्चितः कुम्भो विशुद्धात्मा विशोधनः ।
अनिरुद्धोऽ प्रतिरथः प्रद्युम्नोऽ मित विक्रमः ॥ 68॥

कालनेमिनि हावीरः शौरिः शूर जनेश्वरः ।

त्रिलोकात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ 69॥

कामदेवः कामपालः कामी कान्तः कृतागमः ।
अनिर् देश्यव पुर्विष्णुर् वीरोऽनन्तो धनञ्जयः ॥ 70॥

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मवि वर्धनः ।
ब्रह्मविद् ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मण प्रियः ॥ 71॥

महाक्रमो महा कर्मा महा तेजा महोरगः ।
महाक्रतुर् महायज्वा महायज्ञो महाहविः ॥ 72॥

स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्य कीर्तिर नामयः ॥ 73॥

मनो जवस्तीर्थ करो वसुरेता वसुप्रदः ।
वसुप्रदो वासुदेवो वसुर् वसुमना हविः ॥ 74॥

सद्गतिः सत्कृतिः सत्ता सद्भूतिः सत्परायणः ।
शूरसेनो यदुश्रेष्ठः सन्निवासः सुयामुनः ॥ 75॥

भूतावासो वासुदेवः सर्वा सुनिलयोऽ नलः ।
दर्पहा दर्पदो दृप्तो दुर्धरोऽ थाप राजितः ॥ 76॥

विश्वमूर्तिर् महामूर्तिर् दिप्तमूर्तिर् अमूर्तिमान् ।
अनेकमूर्ति रव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः ॥ 77॥

एको नैकः सवः कः किं यत् तत्पदम नुत्तमम् ।
लोकबन्धुर् लोकनाथो माधवो भक्त वत्सलः ॥ 78॥

सुवर्ण वर्णो हेमाङ्गो वराङ्गश्चन्द नाङ्गदी ।
वीरहा विषमः शून्यो घृता शीर चलश्चलः ॥ 79॥

अमानी मानदो मान्यो लोक स्वामी त्रिलोक धृक् ।
सुमेधा मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः ॥ 80॥

तेजोवृषो द्युतिधरः सर्वशस्त्र भृतां वरः ।
प्रग्रहो निग्रहो व्यग्रो नैक शृङ्गो गदाग्रजः ॥ 81॥

चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहुश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः ।
चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्वेद विदेक पात् ॥ 82॥

समावर्तोऽ निवृत्तात्मा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ 83॥

शुभाङ्गो लोक सारङ्गः सुतन्तु स्तन्तु वर्धनः ।
इन्द्रकर्मा महाकर्मा कृत कर्मा कृतागमः ॥ 84॥

उद्भवः सुन्दरः सुन्दो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः शृङ्गी जयन्तः सर्वविज्जयी ॥ 85॥

सुवर्ण बिन्दु रक्षोभ्यः सर्व वागीश्व रेश्वरः ।
महाह्रदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ 86॥

कुमुदः कुन्दरः कुन्दः पर्जन्यः पावनोऽ निलः ।
अमृताशोऽ मृतवपुः सर्वज्ञः सर्व तोमुखः ॥ 87॥

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शत्रु जिच्छत्रु तापनः ।
न्यग्रोधोऽ दुम्बरोऽश्वत्थश्चाणू रान्ध्र निषूदनः ॥ 88॥

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्त वाहनः ।
अमूर्तिरनघोऽ चिन्त्यो भयकृद्भय नाशनः ॥ 89॥

अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्धनः ॥ 90॥

भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
आश्रमः श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ 91॥

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः ।
अपराजितः सर्वसहो नियन्ताऽ नियमोऽ यमः ॥ 92॥

सत्त्ववान् सात्त्विकः सत्यः सत्य धर्म परायणः ।
अभिप्रायः प्रियार्होऽर्हः प्रियकृत् प्रीति वर्धनः ॥ 93॥

विहाय सगतिर् ज्योतिः सुरुचिर्हुत भुग्विभुः ।
रविर्विरो चनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ 94॥

अनन्तो हुत भुग्भोक्ता सुखदो नैक जोऽग्रजः ।

अनिर्विण्णः सदामर्षी लोका धिष्ठान मद्भुतः ॥ 95॥

सनात्सनात नतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्ति कृत्स्वस्ति स्वस्तिभुक्स्वस्ति दक्षिणः ॥ 96॥

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्यूर् जितशासनः ।
शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ 97॥

अक्रूरः पेशलो दक्षो दक्षिणः क्षमिणां वरः ।
विद्वत्तमो वीतभयः पुण्य श्रवण कीर्तनः ॥ 98॥

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्न नाशनः ।
वीरहा रक्षणः सन्तो जीवनः पर्यवस्थितः ॥ 99॥

अनन्त रूपोऽ नन्तश्रीर् जितमन्युर् भयापहः ।
चतुरश्रो गभीरात्मा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ 100॥

अनादिर् भूर्भुवो लक्ष्मीः सुवीरो रुचिराङ्गदः ।
जननो जन जन्मादिर् भीमो भीम पराक्रमः ॥ 101॥

आधार निलयोऽ धाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
ऊर्ध्वगः सत्प थाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ 102॥

प्रमाणं प्राण निलयः प्राण भृत्प्राण जीवनः ।
तत्त्वं तत्त्व विदेकात्मा जन्म मृत्यु जरातिगः ॥ 103॥

भूर्भुवः स्वस्त रुस्तारः सविता प्रपि तामहः ।
यज्ञो यज्ञपतिर् यज्वा यज्ञाङ्गो यज्ञवाहनः ॥ 104॥

यज्ञ भृद् यज्ञ कृद् यज्ञी यज्ञ भुग् यज्ञ साधनः ।
यज्ञान्त कृद् यज्ञगुह्य मन्नमन्नाद एव च ॥ 105॥

आत्मयोनिः स्वयञ्जातो वैखानः साम गायनः ।
देवकी नन्दनः स्रष्टा क्षितीशः पाप नाशनः ॥ 106॥

शङ्ख भृन्नन्दकी चक्री शार्ङ्ग धन्वा गदाधरः ।
रथाङ्ग पाणि रक्षोभ्यः सर्व प्रहरणा युधः ॥ 107॥

सर्व प्रहरणायुध ॐ नम इति ।

वनमाली गदी शार्ङ्गी शङ्खी चक्री च नन्दकी ।
श्रीमान् नारायणो विष्णुर् वासुदेवोऽ भिरक्षतु ॥ 108॥

श्री वासुदेवोऽ भिरक्षतु ॐ नम इति ।

फलश्रुति

इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ।
नाम्नां सहस्रं दिव्याना मशेषेण प्रकीर्ति तम् ॥ 1॥

य इदं शृणु यान्नित्यं यश्चापि परि कीर्तयेत् ।
नाशुभं प्राप्नु यात्किञ्चित् सोऽमुत्रेह च मानवः ॥ 2॥

वेदान्तगो ब्राह्मणः स्यात् क्षत्रियो विजयी भवेत् ।

वैश्यो धनस मृद्धः स्याच् छूद्रः सुखम वाप्नुयात् ॥ 3॥

धर्मार्थी प्राप्नुयाद्धर्म मर्थार्थी चार्थ माप्नुयात् ।
कामान वाप्नु यात्कामी प्रजार्थी प्राप्नु यात्प्रजाम् ॥ 4॥

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तद्गत मानसः ।
सहस्रं वासु देवस्य नाम्ना मेतत्प्रकीर्तयेत् ॥ 5॥

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञाति प्राधान्य मेव च ।
अचलां श्रिय माप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्य नुत्तमम् ॥ 6॥

न भयं क्वचि दाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।
भवत्यरोगो द्युतिमान् बलरूप गुणान्वितः ॥ 7॥

रोगार्तो मुच्यते रोगाद् बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।
भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्ये तापन्न आपदः ॥ 8॥

दुर्गाण्यतित रत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।
स्तुवन्नाम सहस्रेण नित्यं भक्तिस मन्वितः ॥ 9॥

वासुदे वाश्रयो मर्त्यो वासुदेव परायणः ।
सर्वपाप विशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ॥ 10॥

न वासुदेव भक्तानाम् अशुभं विद्यते क्वचित् ।
जन्म मृत्यु जराव्याधि भयं नैवोप जायते ॥ 11॥

इमं स्तवम धीयानः श्रद्धा भक्तिस मन्वितः ।
युज्येतात्म सुखक्षान्ति श्रीधृति स्मृति कीर्तिभिः ॥ 12॥

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
भवन्ति कृत पुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ 13॥

द्यौः सचन्द्रार्क नक्षत्रा खं दिशो भूर्म होदधिः ।
वासुदेवस्य वीर्येण विधृ तानि महात्मनः ॥ 14॥

ससुरासुर गन्धर्वं सयक्षोर गराक्षसम् ।
जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य सचराचरम् ॥ 15॥

इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्म कान्याहुः क्षेत्रं क्षेत्रज्ञ एव च ॥ 16॥

सर्वाग माना माचारः प्रथमं परि कल्प्यते ।
आचार प्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥ 17॥

ऋषयः पितरो देवा महा भूतानि धातवः ।
जङ्गमा जङ्गमं चेदं जगन्नाराय णोद्भवम् ॥ 18॥

योगो ज्ञानं तथा साङ्ख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च ।
वेदाः शास्त्राणि विज्ञान मेतत्सर्वं जनार्दनात् ॥ 19॥

एको विष्णुर् महद्भूतं पृथग्भूतान्य नेकशः ।
त्रींल्लोकान् व्याप्य भूतात्मा भुङ्क्ते विश्वभु गव्ययः ॥ 20॥

इमं स्तवं भगवतो विष्णोर् व्यासेन कीर्तितम् ।
पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रेयः प्राप्तुं सुखानि च ॥ 21॥

विश्वेश्वर मजं देवं जगतः प्रभु मव्ययम् ।
भजन्ति ये पुष्कराक्षं न ते यान्ति पराभवम् ॥ 22॥

न ते यान्ति पराभवम् ॐ नम इति ।

अर्जुन उवाच ---
पद्मपत्र विशालाक्ष पद्मनाभ सुरोत्तम ।
भक्ताना मनुरक्तानां त्राता भव जनार्दन ॥ 23॥

श्रीभगवानुवाच ---
यो मां नाम सहस्रेण स्तोतु मिच्छति पाण्डव ।
सोहऽ मेकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ 24॥

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

व्यास उवाच ---
वासनाद् वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ।
सर्व भूतनि वासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥ 25॥

श्री वासुदेव नमोऽस्तुत ॐ नम इति ।

पार्वत्युवाच ---
केनो पायेन लघुना विष्णोर् नाम सहस्रकम् ।
पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतु मिच्छाम्यहं प्रभो ॥ 26॥

ईश्वर उवाच ---
श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम तत्तुल्यं राम नाम वरानने ॥ 27॥

श्री राम नाम वरानन ॐ नम इति ।

ब्रह्मोवाच ---
नमोऽस्त्व नन्ताय सहस्र मूर्तये सहस्र पादाक्षिशिरो रुबाहवे |
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्र कोटि युग धारिणे नमः ॥ 28॥

सहस्रकोटियुगधारिणे ॐ नम इति ।

सञ्जय उवाच ---
यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर् मतिर्मम ॥ 29॥

श्रीभगवानुवाच ---

अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्यु पासते ।
तेषां नित्याभि युक्तानां योग क्षेमं वहाम्यहम् ॥ 30॥

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्म संस्थापनार्थाय सम्भवामि युगे युगे ॥ 31॥

आर्ताः विषण्णाः शिथिलाश्च भीताः घोरेषु च व्याधिषु वर्त मानाः ।
सङ्कीर्त्य नारायण शब्दमात्रं विमुक्त दुःखाः सुखिनो भवन्ति ॥ 32॥

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै नारायणायेति समर्पयामि ॥ 33॥

इति श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।